

розуміння поведінкових взаємозв'язків в організаційній мережі дозволяє визначити ключових лідерів в організації, основні чинники створення інноваційного колективу, вплив лідерів на успішність інноваційних проєктів, та зрозуміти яким чином нові ідеї та практики поширюються всередині організації. Вивчення структури та особливостей організаційних взаємозв'язків дає можливість виявляти інноваційні кластери, розподіляти новаторські ресурси, підтримувати інноваційну культуру, розробляти ефективні стратегії управління змінами, а також стимулювати процес прийняття та реалізації нових ідей в організаційному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Позняк С.В. Інновації як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. 2015. С. 1-5. URL: <http://surl.li/soidn>
2. Grosser T. J., Borgatti S. P. Network Theory / Social Network Analysis. Theory in Social and Cultural Anthropology: An Encyclopedia. SAGE Publications. 2013. P. 2-7
3. Gliddon, D., & Rothwell, W. Innovation Leadership. 1st Edition. Taylor and Francis Group. 2018. 134 p. URL: <http://surl.li/soidi>
4. Li W., Bhutto T. A., Nasiri A. R., Shaikh H. A., Samo F. A. Organizational innovation: the role of leadership and organizational culture. International Journal of Public Leadership. 2017. URL: <https://doi.org/10.1108/IJPL-06-2017-0026>
5. Sena, A., Erena, E. Innovative Leadership for the Twenty-First Century. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 41. 2012. P. 1-14.

УДК 338.43: 330.34

Шевченко О.О.,

здобувач третього рівня вищої освіти,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

**НОВІТНІ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

Україна є активним учасником глобального процесу реалізації Цілей сталого розвитку, які затверджені підсумковим документом Саміту ООН «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» у вересні 2015 року [1]. Ціль 2

«Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства» безпосередньо стосується сільського господарства. В Україні була проаналізована кожна з 17 цілей цього Саміту та з урахуванням вітчизняних особливостей, специфіки і можливостей розроблена адаптована національна система цілей сталого розвитку нашої держави. Указом Президента України від 30 вересня 2019 року «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» вони схвалені [2]. Постановою Кабінету Міністрів України затверджена Національна економічна стратегія на період до 2030 року, яка, крім іншого, має забезпечувати реалізацію Цілей сталого розвитку України [3].

Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України у 2022 році унеможливило звичну економічну діяльність, неабияк підірвавши сільське господарство, харчову і переробну промисловість країни, зруйнувавши агропродовольчий експорт та заблокувавши значну частину логістичних маршрутів. На окупованій території значка кількість аграрних підприємств було зупинено або частково зупинено. Істотних руйнувань зазнали об'єкти сільськогосподарської, складської, транспортної, енергетичної, переробної та іншої інфраструктури. За даними Державної служби статистики України та Державного підприємства «Національні інформаційні системи» станом на 1 січня 2023 року загальна кількість суб'єктів підприємництва в аграрному секторі країни складала 91007 одиниць, з них: юридичних осіб – 73182 одиниць, зокрема фермерських господарств – 49567; фізичних осіб – підприємців – 17825 од., зокрема сімейних фермерських господарств – 1995 одиниць.

Унаслідок повномасштабної війни, сільське господарство країни зазнало значних втрат, скоротилася бізнес-активність. Внаслідок зростання цін на добрива, паливе та насіння, руйнування логістичних мереж відбулося зростання собівартості сільськогосподарської продукції. Її виробництво стає збитковим і низькорентабельним по багатьох продуктах. Зріс рівень безробіття, знизився розмір заробітної плати у різних сферах економічної діяльності, що призвело до скорочення внутрішнього попиту на агропродовольчу продукцію та зменшення закупівельних цін. В умовах військових дій та ракетних обстрілів всієї території країни високими залишаються безпекові

ризиків, що також не сприяє збільшенню обсягів виробництва, пригнічує інвестиційні та споживчі настрої. Загальні прямі втрати сільськогосподарських підприємств оцінюються мільярдними збитками. Для відновлення довоєнного потенціалу аграрним підприємствам знадобиться 5-7 років.

Серед основних проблем подальшого функціонування сільськогосподарських підприємств їх менеджери виділяють:

- ризиків, пов'язані із можливістю відімкнення електроенергії;
- недостатність трудових ресурсів, особливо кваліфікованих працівників, механізаторів;
- суттєве скорочення внутрішнього попиту внаслідок поширення бідності та переходу значної частини населення на споживання дешевих і низькоякісних харчових продуктів;
- проблеми у відносинах і розрахунках із торговими мережами;
- зниження рентабельності сільськогосподарського виробництва внаслідок збільшення вартості пального, мінеральних добрив, засобів захисту рослин тощо та зменшення цін на сільськогосподарську продукцію;
- непередбачувані дії держави щодо можливих різких змін законодавства.

забруднення полів вибухонебезпечними предметами (міни, снаряди і ракети, які не розірвалися).

Це створює значні перешкоди щодо реалізації Цілей сталого розвитку України. Тому потребує змін парадигма управління подальшим розвитком аграрних підприємств. Крім орієнтації на збільшення рентабельності виробництва продукції тваринництва і рослинництва мають запроваджуватися несільськогосподарські види діяльності – агротуризм і сільський (зелений) туризм, аграрний сервіс тощо. Це повністю відповідає Цілям сталого розвитку, сприяє мінімізації ризиків господарювання, підвищенню зайнятості та доходів сільського населення, залученню підприємством виробничого персоналу протягом всього року. Новітня парадигма спирається на філософію світосприйняття, яка орієнтується на гармонію як усередині суспільства, так і між економікою і природою [4].

Список використаних джерел:

1. Цілі сталого розвитку : ухвалені на 70-й сесії Генеральної Асамблеї ООН на Саміті ООН зі сталого розвитку 25 вересня 2015 р.

URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

2. Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

3. Національна економічна стратегія на період до 2030 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179/2021#Text>.

4. Костєв В.М., Пугачов В.М. Економічний та соціокультурний вимір агросфери. Київ : ННЦ ІАЕ, 2022. 240 с.

УДК 658.5

Юрик Н.Є.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та адміністрування,
Величко А.В., Петришин М.П.,
здобувачі вищої освіти,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя,

ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН НА УДОСКОНАЛЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА

Швидкоплинність сучасного світу, спричинена появою різного роду змін, суттєво впливає на життєдіяльність як людей в цілому, так і функціонування підприємств та організацій зокрема. Організаційні зміни – це вибір та формування нового організаційного устрою, котрий відповідає адекватному характеру змін зовнішнього середовища. До особливостей організаційних змін належить відхід від звичних та поява кардинально нових цінностей, норм, правил та способів прийняття рішень, які сприяють адаптації організації до темпів та особливостей різного роду змін.

Варто зазначити, що для організації, яка стоїть перед вибором необхідності змін, важливу роль відіграють виробничі та кадрові параметри. До перших відносять: особливості організації виробничого процесу; корпоративну культуру; техніко-технологічне забезпечення; відносини власності. Серед кадрових параметрів важливе значення відіграють: психологічна готовність до змін усіма